

DESIGNUL ACTIVITĂȚII

Didactica infuzării

Autor: Cristina Telea-Comnea, profesor de Limba și Literatura Română, Colegiul Național „Mihai Viteazul”, Sf. Gheorghe, Covasna

Titlu activitate: „În vreme de război”, de I. L. Caragiale

Concepte cheie din domeniul educației media: Informația. Fapte și opinii

Concepte cheie din domeniul disciplinei (dacă este cazul): Realismul

Relevant pentru (a se nota domeniul din Educația media și din disciplină - dacă este cazul):
Fapte și opinii

Clasa a XI- a: (**Unitatea tematică:** Curente culturale/literare în secolul al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea. **Competența generală:** 1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare. **Competențe specifice:** 1.1. Aplicarea cunoștințelor de limbă în receptarea mesajelor scrise 1.2. Utilizarea achizițiilor lingvistice, cu accent pe aspectele normative. 1.3. Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog. **Valori și atitudini:** Simularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate)

Motivația (de ce?)

Lecția este valoroasă pentru că stimulează gândirea critică și reflexivă a elevilor, le dezvoltă competența de comprehensiune a textului studiat, realizând diferența dintre fapte și opinii și conștientizând caracteristicile importante ale unei opinii.

Rezultate așteptate: După această secvență, participanții vor putea să:

- identifice cele două aspecte pe care le presupune libertatea de exprimare
- diferențieze faptele de opinii
- cunoască cele două caracteristici fundamentale ale opiniei: legitimitatea și relevanța

Tema (ce?): „În vreme de război”, de I. L. Caragiale

Descriere (cum?)

Evocare

Profesorul solicită elevilor să recitească un fragment din nuvela studiată (textul se află în anexă), apoi să răspundă la un set de întrebări, pentru a verifica ceea ce știu deja și pentru a valorifica cunoștințele (activitate frontală: 10 minute).

Citește fiecare întrebare și roagă elevii să răspundă verbal.

În ce curent literar se încadrează nuvela *În vreme de război*?

Care este personajul principal al nuvelei?

Ce reprezintă pentru voi „informațiile”? La ce se referă informațiile? Ghidați elevii către termenii „fapte” și „opinii”. La ce vă gândiți când auziți cuvântul „fapt”? Dar „opinie”? Care sunt, în opinia voastră, diferențele dintre cele două concepte?
Notați pe tablă cuvintele cheie extrase din răspunsurile elevilor.

Realizarea/Constituirea sensului

Cadrul didactic explică cele două concepte, fapte și opinii și diferențele dintre ele, utilizând ca suport prezentarea powerpoint.

Faptele se referă la întâmplări, lucruri sau fenomene care există și se pot observa, măsura sau dovedi. Acestea prezintă certitudini.

Opiniile reprezintă puncte de vedere, păreri, judecăți personale referitoare la idei, comportamente, persoane etc.

Distingând faptele de opinii, putem identifica intenția vorbitorului, care poate fi de a informa asupra unor fapte sau de a convinge că opinia este justă. (5 minute)

Elevii sunt invitați să rezolve individual un exercițiu prin care să distingă faptele de opinii și să reformuleze enunțurile după cerința dată. (15 de minute)

Încercuiește litera F, dacă enunțurile conțin fapte, și litera O, dacă enunțurile conțin opinii. Rescrie-le apoi, astfel încât să exprime opinii, dacă le-ai considerat fapte și fapte, dacă le-ai considerat opinii.

1. Hangiul mototoli hârtia după ce mai privi bine data: în adevăr, scrisoarea era expediată cu trei zile mai înainte de luarea Plevnei. **F/O**
2. Plevna era luată - asta se zvonise oficial în toate unghiurile țării. **F/O**
3. Primarul mai știa, tot din izvor oficial, că voluntarii au să fie liberați zilele acestea spre a se-ntoarce pe la căminuri, fiindcă războiul s-a sfârșit. **F/O**
4. Aoleu! ce mai judecători! **F/O**
5. Da! dar sergentul se poate întoarce; popa, ba! **F/O**
6. ...Da, dar atunci procurorul îl rade și-l tunde de-a binelea. **F/O**

Elevii prezintă rezultatele, prin sondaj, și sunt discutate rezultatele exercițiului.

Cadrul didactic prezintă apoi elevilor cele două caracteristici fundamentale ale unei opinii: legitimitatea și relevanța. Orice opinie este legitimă, deoarece libertatea de exprimare este un drept fundamental al omului garantat de Constituție. Relevanța opiniei este legată de capacitatea persoanei care emite respectiva opinie de a cunoaște domeniul asupra căruia se pronunță. Oricare dintre noi avem o opinie despre un scriitor sau altul, dar opinia relevantă este cea a unui critic literar. (5 minute)

Reflecție



Elevii sunt invitați să reia exercițiul din evocare și să precizeze ce cunoștințe noi au despre fapte și opinii și să reflecteze la utilitatea acestora în viața reală. (15 minute)

Întrebări de sprijin:

Care este părerea personală despre conceptele abordate în activitatea propusă?

Unde ne întâlnim cu aceste concepte în viața de zi cu zi? (rețele sociale, TV etc.).

Căror mesaje acordăm credibilitate? Celor care se referă la fapte, ori la opinii?

În ce condiții acordăm încredere opiniilor?

Opinia mea (profesor fiind) față de eleva Maria (care tușește foarte des): „*Ai astm.*” este sau nu pertinentă? Pe cine ar trebui să întrebăm când vorbim despre o problemă de sănătate?

ANEXĂ

Citiți cu atenție textul următor:

„Hangiul mototoli hârtia după ce mai privi bine data: în adevăr, scrisoarea era expediată cu trei zile mai înainte de luarea Plevnei. Dar acum... Plevna era luată - asta se zvonise oficial în toate unghiurile țării.

Primarul mai știa, tot din izvor oficial, că voluntarii au să fie liberați zilele acestea spre a se-ntoarce pe la căminuri, fiindcă războiul s-a sfârșit.

- Dar... întrebă distrat d-l Stavrache, ce s-o mai fi făcut cu tâlharii prinși astă-primăvară?

Tâlharii fuseseră osândiți la diferite pedepse și desigur erau și așezați la locurile de muncă.

Carevasăzică, clipi gândul hangiului, nici vorbă n-a fost la judecată despre popa, despre capul și gazda tâlharilor. Aoleu! Ce mai judecători!

...Dar o să-ndrăznească să se mai întoarcă?

...Dar dacă îndrăznește și se-ntoarce?... Atunci, ce-i de făcut?

...Da! dar sergentul se poate întoarce; popa, ba!

...Dar dacă-i vine așa o nebuneală sergentului să spuie că el e stăpânul averii, întâmplându-se orice s-o întâmpla! că odată a purtat barbă și plete.

...Da, dar atunci procurorul îl rade și-l tunde de-a binelea.

...O veni?... n-o veni?...”

(I. L. Caragiale, *În vreme de război*)